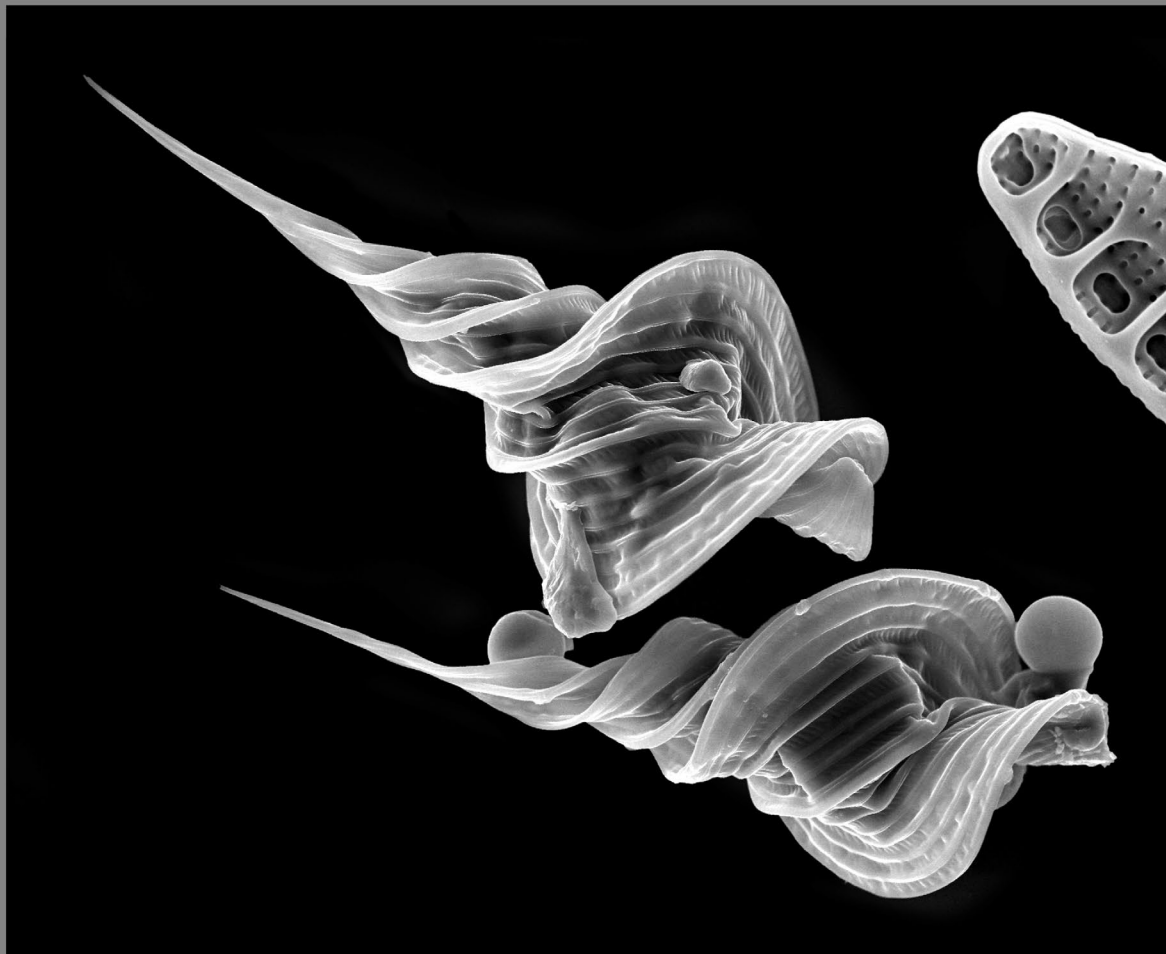

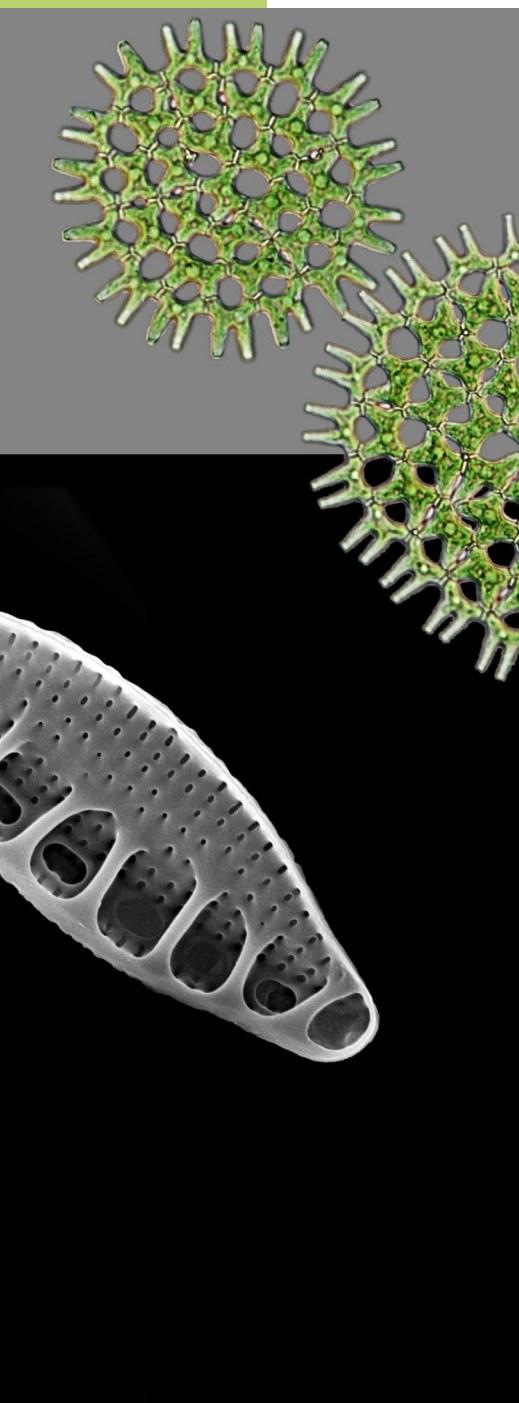

Obiektami naszych badań są glony – makroskopowe i mikroskopijne organizmy, zamieszkujące wody słone i słodkie, odpowiadające za ponad połowę globalnej produkcji tlenu i zabezpieczające życie na Ziemi od jego powstania do dziś. Stanowią one obiekt badań taksonomów, fizjologów, biochemików, cytologów, ekologów i filogenetyków, bowiem wśród niektórych z nich znajdują się przodkowie roślin lądowych.

Na zdjęciach: z lewej od góry do dołu – *Cosmarium sportella* var. *subnudum*, *Phacus helicoides* i *Closterium leibleinii* (widok z mikroskopu świetlnego, fot. Konrad Wołowski); w centrum od lewej: *Phacus helicoides* (fot. Kritsana Duangjan) i *Grunowia solgensis* (fot. Anna Latkiewicz; widok z mikroskopu elektronowego skaningowego); z prawej – *Pediastrum duplex* (fot. Joanna Lenarczyk, widok z mikroskopu świetlnego). Opracowanie graficzne – Agnieszka Rudak, koncepcja – Halina Galera

11.8. Sekcja Fykologiczna (1974)

Lubomira BURCHARDT
Beata MESSYASZ

Zakład Hydrobiologii, Instytut Biologii Środowiska
Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
ul. Uniwersytetu Poznańskiego 6, 61-614 Poznań
e-mail: burchard@amu.edu.pl, messyasz@amu.edu.pl

DOI: https://doi.org/10.5586/978-83-963503-1-2_11-08

11.8.1. Powstanie Sekcji Fykologicznej

Pierwsze zebranie polskich fykologów odbyło się w 1963 roku w Krakowie, w pracowni prof. Karola Starmacha, który zaproponował podjęcie działań uruchamiających polską sekcję fykologiczną. Prof. Jadwiga Siemińska została powołana jako członek założyciel. Kolejna idea skupienia fykologów pracujących w różnych ośrodkach naukowych w Polsce wybrzmiała w maju 1969 roku, w czasie Tatrzańskiej Sesji Naukowej Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego w Zakopanem (Ryc. 11.8.1).

Spotkanie fykologów inicjujące działalność Sekcji Fykologicznej odbyło się 8 grudnia 1974 r. w Krakowie. Obecni na nim: K. Starmach, J. Siemińska, I. Dąbska, R. Bohr, J. Sosnowska, T. Mrozińska-Webb, T. Bednarz, C. Gazdowa, K. Wasylik, I. Wojciechowski, D. Maciejewska, K. Hojda, B. Tarnowska, B. Kawecka, I. Kaczmarska, J. Pudo uchwalili regulamin Sekcji Fykologicznej PTB (Siemińska 1991). Rok później, we wrześniu 1975 r., został wybrany Zarząd z przewodniczącym w osobie prof. Karola Starmacha. Na wiceprzewodniczących powołano prof. Jadwigę Siemińską i prof. Ryszarda Bohra, natomiast funkcja sekretarza przypadła doc. Iwo Wojciechowskiemu (Tab. 11.8.1).

Kolejnych przewodniczących i zarządy Sekcji Fykologicznej oraz tło historyczne towarzyszące ich wyborom przedstawiono na Ryc. 11.8.2.

11.8.2. Działalność naukowa

Działalność naukowa Sekcji polegała przede wszystkim w regularnych, corocznych spotkaniach naukowych jej członków. Spotkania (określane jako konferencje, sympozja czy zjazdy) miały bogaty program, na który składały się referaty, dyskusje kameralne i terenowe, analizowanie zebranych materiałów oraz wycieczki.

Ryc. 11.8.1. Profesor Karol Starmach z młodymi fykolożkami w Tatrach, 1969 r. (fot. L. Burchardt)

Tabela 11.8.1. Skład Zarządu Sekcji Fykologicznej w latach 1975–2005

Kadencja	Przewodniczący	Wiceprzewodniczący	Sekretarz
1975–1984	K. Starmach	J. Siemińska, R. Bohr	I. Wojciechowski
1984–1987	K. Starmach	R. Bohr, A.S. Oleksowicz	I. Wojciechowski
1988–1989	J. Siemińska	A.S. Oleksowicz	I. Wojciechowski
1990–1996	J. Siemińska	I. Wojciechowski, A.T. Simm	J. Sanecki
1996–2002	I. Wojciechowski	L. Burchardt	J. Galek
2002–2005	L. Burchardt	B. Rakowska, A. Witkowski	B. Messyasz

Na miejsce **I Ogólnopolskiej Konferencji Sekcji Fykologicznej PTB** (10–11 maja 1980 r.) wyznaczono stację terenową Instytutu Ekologii PAN w Mikołajkach. Na wniosek przewodniczącego konferencji prof. Ryszarda Bohra, jej uczestnicy zobowiązali się dostarczyć spis publikacji z zakresu fykologii opracowany na podstawie materiałów zebranych w swoich ośrodkach naukowych.

II Ogólnopolska Konferencja Sekcji Fykologicznej PTB pt. *Zbiorowiska glonów rzek i zbiorników zaporowych*, pod kierownictwem prof. R. Bohra, odbyła się w maju 1981 r. w ośrodku wczasowym Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika nad Jeziorem Bachotek koło Brodnicy. Sekretarz Sekcji doc. Iwo Wojciechowski zapoznał fykologów z nowym regulaminem zatwierdzonym 21 marca przez Zarząd Główny PTB, jak również zaproponował poszerzenie Zarządu Głównego Sekcji Fykologicznej o zaszczytną funkcję drugiego wiceprzewodniczącego, którą objęła prof. J. Siemińska.

Kolejne spotkania fykologów polskich uniemożliwił wprowadzony w Polsce stan wojenny. Dopiero na początku czerwca 1984 r. udało się zorganizować **III Zjazd Sekcji Fykologicznej** w Iławskiej Stacji Limnologicznej Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika. Spotkanie poświęcone było badaniom fitoplanktonu wód stojących.

IV Zjazd Sekcji Fykologicznej PTB na temat glonów potoków i rzek górskich oraz zbiorników zaporowych odbył się w dniach 16–17 maja 1985 r. w Gołyszcu. Organizacją zajął się Zakład Biologii Wód Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. Niezapomniana sesja terenowa, spotkania z profesorami i przyjaciółmi sprawiły, że uczestnicy zjazdu z entuzjazmem wracają pamięcią do tego okresu i wspominają słynny toast „kochajmy się”, wzniesiony przez prof. K. Starmacha podczas uroczystej kolacji.

V spotkanie Sekcji Fykologicznej PTB, po raz trzeci przygotowane przez Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, odbyło się w dniach 8–11 maja 1986 r. w Charzykowach. Tematem przewodnim były jeziora lobeliowe i ich funkcjonowanie, różnie oceniane przez polskich badaczy. Dyskusję naukową kontynuowano nad jeziorem oligotroficznym.

Rok później, w maju 1987 r., odbył się w Jastarni na Helu **VI Zjazd Sekcji Fykologicznej PTB** (Ryc. 11.8.3). Gospodarzem tego spotkania był doc. Marcin Pliński ze swoimi współpracownikami z Uniwersytetu Gdańskiego. Wycieczkę terenową po historycznych matach glonowych w sąsiedztwie Władysławowa prowadził dr Andrzej Witkowski. Na tym spotkaniu doc. A. Batko ponownie zaprezentował możliwości wynikające z zastosowania analizy statystycznej w ocenie filogenetycznej glonów i ich zbiorowisk. Wydruk tych obliczeń zajął w sali obrad całą podłogę.

VII Zjazd Fykologów Polskich odbył się w dniach 12–15 maja 1988 r. nad jeziorem Piaseczno, gdzie gospodarzem był doc. I. Wojciechowski wraz z przyjaciółmi z Akademii Rolniczej w Lublinie (Ryc. 11.8.4). Podczas zjazdu podziwiano piękno zbiorników dystroficznych i efekty rekultywacji jeziora Piaseczno.

Instytut Botaniki Uniwersytetu Warszawskiego gościł uczestników **VIII Zjazdu Sekcji Fykologicznej PTB** w dniach 25–28 maja 1989 r. nad jeziorem Wigry, w klasztorze Ojców Kamedułów. Organizatorkami tego spotkania były: prof. Grażyna Tomaszewicz, dr Hanna Werblan i dr Hanna Szymańska.

W 1990 roku, **IX Sympozjum Fykologiczne (Sekcji Fykologicznej PTB)** zorganizowane przez prof. L. Burchardt z pracownikami Zakładu Hydrobiologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza

OD 19.05. 2005 – Krynica Morska
PRZEWODNICZĄCY – prof. dr hab. Lubomira Burchardt (Poznań)
 Z-ca Przewodniczącego – prof. dr hab. Marcin Pliński (Gdynia)
 Sekretarz – dr Beata Messyasz (Poznań)

KRYNICA MORSKA 2005

LUBLIN – NAŁĘCZÓW 2007

7 grudzień 2005
Polskie Towarzystwo Fykologiczne

13.06. 2002 – Sosnowka Górna - Karpacz
PRZEWODNICZĄCY – prof. dr hab. Lubomira Burchardt (Poznań)
 Z-ca Przewodniczącego – prof. dr hab. Barbara Rakowska (Łódź)
 Z-ca Przewodniczącego – prof. dr hab. Andrzej Witkowski (Szczecin)
 Sekretarz – dr Beata Messyasz (Poznań)

WDZYDZE KISZEWSKIE 1997

10.05. 1996 – Krasnobród
PRZEWODNICZĄCY – prof. dr hab. Iwo Wojciechowski (Lublin)
 Z-ca Przewodniczącego – prof. dr hab. Lubomira Burchardt (Poznań)
 Sekretarz – mgr Janusz Galek (Lublin)

PŁOCICZNO 1993

*Stwierdziłem, że w tym czasie...
 Toruń, 18.05.1984
 Szanowny i drogi Iwo!
 Spędziłem z Tobą kilka godzin...
 Andrzej Bohr*

CZARNIEJEWO 1990

16.05. 1990 – Czarniejewo (Poznań)
PRZEWODNICZĄCY – prof. dr hab. Jadwiga Siemińska (Kraków)
 Z-ca Przewodniczącego – prof. dr hab. Iwo Wojciechowski (Lublin)
 Sekretarz – dr Andrzej T. Simm (wyjazd do USA – od IX 1990)
 Sekretarz – dr Jacek Sanecki (Kraków)

Regulamin Sekcji zatwierdzono
 21 marca 1981 r. w Warszawie.

*Drogi Iwo!
 Nie wiem, jakiej formy...
 Jadwiga*

05.1987 – Jastarnia - uzupełniony w 1988
PRZEWODNICZĄCY – prof. dr hab. Karol Starmach (Kraków) – † 1988
PRZEWODNICZĄCY – prof. dr hab. Jadwiga Siemińska (Kraków)
 Z-ca Przewodniczącego – prof. dr hab. Ryszard Bohr (Toruń) – † 1987
 Z-ca Przewodniczącego – dr Andrzej S. Oleksowicz (Toruń) – † 1989
 Sekretarz – doc. dr hab. Iwo Wojciechowski (Lublin)

9.06. 1984 – Łtawa
PRZEWODNICZĄCY – prof. dr hab. Karol Starmach (Kraków)
 Z-ca Przewodniczącego – prof. dr hab. Ryszard Bohr (Toruń)
 Z-ca Przewodniczącego – dr Andrzej S. Oleksowicz (Toruń)
 Sekretarz – doc. dr hab. Iwo Wojciechowski (Lublin)

1981

**SEKCJA FYKOLOGICZNA
 Polskiego Towarzystwa
 Botanicznego**

18 IX 1975 – Toruń, 43 Zjazd PTB
PRZEWODNICZĄCY – prof. dr hab. Karol Starmach (Kraków)
 Z-ca Przewodniczącego – prof. dr hab. Jadwiga Siemińska (Kraków)
 Z-ca Przewodniczącego – prof. dr hab. Ryszard Bohr (Toruń)
 Sekretarz – doc. dr hab. Iwo Wojciechowski (Lublin)

Jako emblemat
 obrano sinicę
**CHAMAESIPHON
 POLONICUS
 (Rost.) Hansg. 1892**

*Drogi Panie!
 Oczekuję z wiadomości o organizowaniu spotkania algologów...
 Karol Starmach*

Ryc. 11.8.3. Sekcja Fykologiczna PTB, Jastarnia, 1987 r. (fot. G. Tomaszewicz)

w Poznaniu, trwało sześć dni. Przewodnia tematyka dotyczyła ewolucji zbiorników słodkowodnych, a wprowadzeniem do obrad była sesja naukowa na Ostrowie Lednickim; dalsze kilkudniowe obrady toczyły się w pałacu w Czarniejewie. Liczny udział gości zagranicznych sprawił, że prace naukowe członków Sekcji zaczęły wychodzić poza granice Polski. Końcowa sesja terenowa była zorganizowana na terenie kilku jezior kórnickich. W czasie pobierania prób z promu zapał naukowy dr Jacka Saneckiego skończył się jego przymusową kąpielą.

X Jubileuszowa Konferencja Sekcji Fykologicznej PTB, zorganizowana przez prof. K. Wołoskiego w 1991 r., odbyła się w Bukownie na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Przekroczona liczba pięćdziesięciu uczestników tej ogólnopolskiej konferencji wskazywała na rosnące zainteresowanie naukowców problematyką glonów i prężny rozwój Sekcji Fykologicznej Polskiego Towarzystwa Botanicznego (Siemińska 1991) (Ryc. 11.8.5).

Następne, **XI Sympozjum Fykologiczne** zorganizował w 1992 r. ośrodek łódzki pod przewodnictwem prof. J. Kadłubowskiej z Zakładu Algologii Uniwersytetu Łódzkiego. Uczestnicy tego sympozjum wzięli udział w prezentacji okrzemek żyjących w „Niebieskich Źródłach”, jak również zapoznali się w terenie z problemami związanymi z funkcjonowaniem Zbiornika Sulejowskiego. Doc. Barbara Rakowska zadbała o atrakcje wśród których był pokaz odnowionego pałacu Poznańskich i odrestaurowanych loftów w Łodzi. W czasie zebrania zarządu Sekcji żywo dyskutowano o możliwościach przystąpienia Sekcji Fykologicznej PTB do Federacji Europejskich Towarzystw Fykologicznych (FEPS). Zdecydowaną większością głosów postanowiono zgłosić grupę zadeklarowanych polskich fykologów do tej międzynarodowej organizacji, nie występując z Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Działania te miały na celu poszerzenie dostępności do badań naukowych prowadzonych w 7 krajach europejskich (Ryc. 11.8.6).

XII Międzynarodowe Sympozjum Fykologiczne PTB pt. *Ekologia i taksonomia glonów „Zielone Płuca Polski”*, Płociczno, maj 1993 r., zorganizowała Akademia Rolnicza w Lublinie i Uniwersytet Warszawski. W sesji referatowej dyrektor Wigierskiego Parku Narodowego zapraszał fykologów do prowadzenia badań na obszarze Parku. Następnie prelegenci przekonywali nas do stosowania przestrzeni kardynalnych w analizie różnorodności *Coleochaete* (A. Batko) i do oceny stabilności w ekosystemie na podstawie biomasy *Oscillatoriales* (A. Batko). Prezentacja 3 nowych gatunków okrzemek opisanych z marmurów proterozoicznych z Przeworna przez prof. J. Siemińską

Ryc. 11.8.4. *Glony siedlisk dystroficznych* – VII Zjazd Fykologów Polskich w dniach 12–15 V 1988 r., nad jeziorem Piaseczno (archiwum Instytutu Botaniki PAN)

Ryc. 11.8.5. Sekcja Fykologiczna PTB, Bukowno, 1991 r. (fot. J. Słupski)

okazała się informacją o największej randze. Szczególnym punktem spotkania towarzyskiego był wybór „Miss Gloniara”.

We wrześniu 1994 r. miało miejsce **XIII Międzynarodowe Sympozjum Fykologiczne** (Sekcji Fykologicznej PTB). Gospodarzami spotkania w Olsztynie i Starych Jabłonkach byli Koledzy z Instytutu Rybactwa Śródlądowego (dr hab. A. Hutorowicz) i ówczesnej Akademii Techniczno-Rolniczej w Olsztynie. Hasło spotkania brzmiało *Zbiorowiska glonów – czynniki wpływające na ich rozwój i zróżnicowanie*. Głównymi wykładami były: *Prawda glonów – prawda algologów* (A. Batko), *Zmiany w strukturze i produkcji fitoplanktonu ośmiu jezior eutroficznych Pojezierza Mazurskiego*

Ryc. 11.8.6. Uczestnicy XI Sympozjum Fykologicznego *Fitoplankton zbiorników zaporowych*. Łódź–Bronisławów, 1992 r. Z przodu, siedzący od lewej: Bogna Paczuska, Iwo Wojciechowski, Jacek Sanecki (z tyłu), Krzysztof Czernaś, NN, Małgorzata Sitkowska, Hanna Werblan-Jakubiec (na leżąco), obok Janusz Galek; w pierwszym rzędzie od lewej: Bogusław Rzerzycha, NN, Hanna Szymańska (odwrócona), Joanna Picińska, Jadwiga Siemińska, Marcin Pliński, Joanna Z. Kadłubowska, Lubomira Burchardt (powyżej, w żółtym), Danuta Krupa, Mirosław Rakowski, Wojciech Puchalski, poniżej Joanna Żelazna-Wieczorek, Ewa Kalinowska-Kucharska; w drugim rzędzie od lewej: Barbara Nawrat, Marzena Wiśniewska, Teresa Bednarz, NN, Marta Luścińska; w ostatnim rzędzie, od lewej: Jacek Noskowski, Teresa Mrozińska, Wojciech Kowalski, Konrad Wołowski (z tyłu), Janina Kwadrans-Lee, NN, Teresa Lesiak (fot. J. Słupski)

(W. Krzywosz) i *What triggers the onset of cyanophytes?* (J. Barica – Kanada). W ramach sesji terenowej zorganizowano wycieczkę do rezerwatu przyrody „Jezioro Czarne” i „Sosny Taborskie” oraz do Muzeum Budownictwa Wiejskiego (Ryc. 11.8.7, 11.8.8).

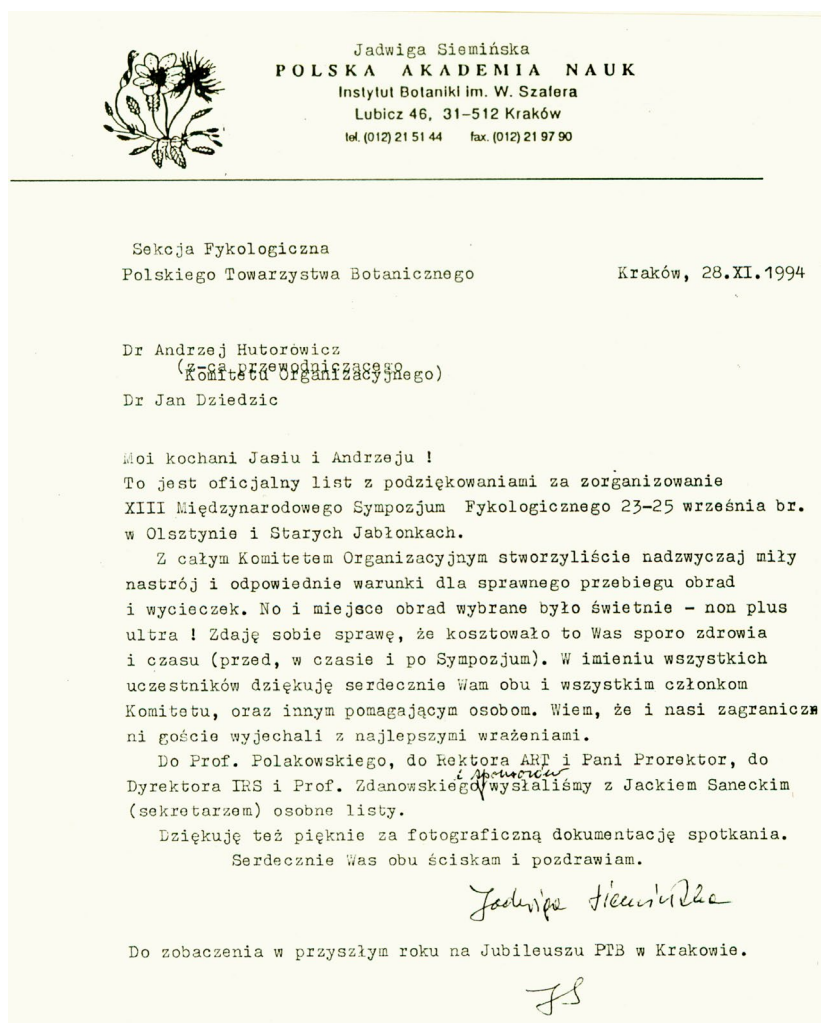
XIV Zjazd Sekcji Fykologicznej PTB w 1995 r. odbył się podczas 50. Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego w Krakowie. Organizatorami zjazdu Sekcji byli Instytut Botaniki PAN i Zakład Biologii Wód PAN. Sesję plenarną wypełniły referaty: prof. H. Buckiej o toksyczności sinic planktonowych w zbiornikach z wodą pitną, prof. H. Lange-Bertalota (Niemcy) o okrzemkach jako niezawodnych bio wskaźnikach w ocenie stopnia zanieczyszczenia rzek i prof. I. Wojciechowskiego – o długoterminowych zmianach struktury i produktywności zbiorowisk glonów w jeziorach Łęczycko-Włodawskich. Sesja terenowa zorganizowana przez dr Jacka Saneckiego dostarczyła wielu wrażeń, szczególnie na torfowisku „Bór na Czerwonym” i w czasie splywu tratwami przełomem Dunajca.

XV Zjazd Sekcji Fykologicznej PTB (10–12 maja 1996 r., Lublin–Krasnobród–Zwierzyńiec) był zorganizowany przez prof. T. Skowrońskiego przy współpracy z Uniwersytetem M. Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W grupie prelegentów wystąpili zaproszeni goście zagraniczni – prof. F. Hindák ze Słowacji, który mówił o zakwitach sinicowych oraz dr J. Barica z Kanady, który przedstawił możliwości manipulacji zawartością pierwiastków biogennych w czasie zakwitów sinicowych. Prof. Skowroński zaprezentował reakcje glonów eukaryotycznych na metale ciężkie i syntezę fitochelatyn. Atrakcją uroczystej kolacji w Krasnobrodzie były oryginalne nagrody, jak kalosz lub woder, za zdolności taneczne fykologów (Ryc. 11.8.9).

XVI Sympozjum Fykologiczne PTB (maj 1997 r., Kaszuby, Wdzydze Kiszewskie) pt. *Przyczyny i skutki zakwitów sinic i glonów* zorganizował prof. Marcin Pliński wraz z silnym zespołem fykologów gdańskich. Sympozjum rozpoczęło się wspomnieniem o niedawno zmarłym doc. A. Batko

Ryc. 11.8.7. Sekcja Fykologiczna PTB, Olsztyn–Stare Jabłonki, 1994 r. (fot. A. Hutorowicz)

Ryc. 11.8.8. List J. Siemińskiej z podziękowaniami dla Komitetu Organizacyjnego XIII Sympozjum Fykologicznego PTB, Olsztyn, Stare Jabłonki, 1994 r.

z Uniwersytetu Warszawskiego. Dr H. Werblan-Jakubiec przedstawiła przegląd jego oryginalnych metod badań fykologicznych w zakresie hydromikologii. W dalszej części dr G.A. Codd z Uniwersytetu w Dundee (UK) przedstawił wykład pt. *Różnorodność konsekwencji zdrowotnych człowieka na skutek kontaktu z toksynami sinic*. Dyskusje naukowe zostały uzupełnione sesją terenową z prezentacjami jezior i rzek Szwajcarii Kaszubskiej oraz rejssem statkiem po Jeziorach Wdzydzkich, podczas którego bardzo przydatne okazały się kubki kaszubskie ufundowane przez organizatorów.

XVII Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB (maj 1998 r., Szczecin–Łukęcin) dedykowane było prof. Jadwidze Siemińskiej na 50-lecie pracy naukowej. Organizatorzy sympozjum dr W. Kowalski i dr hab. A. Witkowski zaproponowali sesje referatowe zawierające zagadnienia zawarte w tytule sympozjum, tj. *Glony jako uniwersalne bioindykatory degradacji środowiska przyrodniczego ze*

Ryc. 11.8.9. Uczestnicy XV Sympozjum Fykologicznego *Fykologiczne rozpoznanie wód Rożtocza – części Euroregionu Bug*, Lublin–Krasnobród–Zwierzyniec, 1996 r. Na rynku w Zamościu, od lewej: Andrzej Hutorowicz, Wanda Krzywosz, Jan Dziedzic, Konrad Wołowski, Joanna Czerwik-Marcinkowska, T. Mrozińska, Wojciech Pęczuła, Grażyna Tomaszewicz (odwrócona), NN, NN, Adam Latała, Waldemar Surosz, NN (A); sesja terenowa w Krasnobrodzie (B) (fot. archiwum Instytutu Botaniki PAN)

szczególnym uwzględnieniem estuarium Odry. Dla uczestników zorganizowano także atrakcyjny przejazd ze Szczecina nad Jezioro Szmaragdowe i torfowisko typu atlantyckiego „Wrzosiec”, jak również koncert organowy w Kamieniu Pomorskim i wspaniały bankiet z oryginalnymi t-shirtami z nadrukiem okrzemek nazwanych imionami fykolożek i fykologów. Sympozjum zgromadziło 100 osób, w tym 16 gości zagranicznych z USA, Niemiec, Czech, Słowacji, Dani, Anglii, Bułgarii i Finlandii. W dniu otwarcia w Polskim Radiu Szczecin ukazała się informacja o sympozjum i wywiad z przewodniczącym Sekcji prof. I. Wojciechowskim i W. Kowalskim dotyczący zagadnień polskiej i światowej fykologii. Ukazała się także notatka w lokalnej prasie *Głos Szczeciński. Kurier Szczeciński*. Podczas uroczystej kolacji wręczono szanownej jubilatce bukiet 50 czerwonych róż. Rozstrzygnięto także konkurs na najlepszy plakat i wręczono nagrody niespodzianki.

Następne, **XVIII Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB**, miało miejsce w 1999 r. w Kielcach i Wólce Milanowskiej. Głównymi organizatorami na terenie Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach była prof. T. Mrozińska i pracownicy Instytutu Geografii WSP. Uczestnicy sympozjum zapoznali się z walorami przyrodniczymi regionu świętokrzyskiego, stacją geoekologiczną Góra Malik, torfowiskiem „Białe Ługi” i z Muzeum w Jędrzejowie. Do sesji terenowej przygotowano specjalne materiały pt. *Bioróżnorodność flory glonów i sinic jako metoda oceny środowiska wodnego*.

W 2000 roku w Tleniu odbyło się **XIX Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB**, zorganizowane przy współpracy Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy i Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. W konferencji uczestniczyło około 100 fykologów. Organizatorki: dr M. Luścińska i dr M. Wiśniewska zaproponowały interesujący tytuł sesji plenarnych *Taksonomia i ekologia roślin – małżeństwo z rozsądku?*

XX Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB odbyło się we wrześniu 2001 r. w Poznaniu, w czasie 52. Zjazdu PTB. Organizatorom tego spotkania (prof. L. Burchardt wraz z pracownikami Zakładu Hydrobiologii UAM) udało się mimo ogromnego tłoku zintegrować fykologów w czasie sesji referatowej oraz sesji terenowej obejmującej jeziora Rynny Kórnicko-Zaniemyskiej i Jezioro Biskupińskie (Ryc. 11.8.10).

Rok później, w maju 2002 r., **XXI Międzynarodową Konferencję Sekcji Fykologicznej PTB** zorganizował w Sosnowce Górnej i Karpaczu dr hab. J. Matuła (Akademia Rolnicza Wrocław). Interesujące wycieczki terenowe były dobrze wkomponowane w owocne dla wszystkich fykologów obrady (Ryc. 11.8.11). Uroczysta kolacja z pieczonym dzikiem i tortem była dedykowana prof. J. Siemińskiej i prof. H. Buckiej.

Ryc. 11.8.10. Sekcja Fykologiczna PTB, Poznań–Biskupin, 2001 r. (fot. J. Słupski)

Ryc. 11.8.11. Sekcja Fykologiczna PTB, Sosnówka Górna, Karpacz, 2002 r. (fot. J. Matuła)

Ryc. 11.8.12. Sekcja Fykologiczna PTB, Olsztyn–Mierki, 2003 r. Wycieczka do rezerwatu przyrody nad Jezioro Czarne k. Ostródy. Od lewej: Jan Dziedzic, Iwona Łaźniewska, Jerzy Łaźniewski, Jadwiga Siemińska, Elżbieta Wilk-Woźniak, Janina Kwadrans-Lee, NN (fot. A. Hutorowicz)

W roku 2003 w Olsztynie i Mierkach fykolodzy spotkali się na **XXII Międzynarodowym Symposium Sekcji Fykologicznej PTB** zatytułowanym *Algae and the biological state of waters – a threat or a support?* Trudy organizacyjne przypadły dr Iwonie Łaźniewskiej oraz aktywnie uczestniczącemu w naszych dyskusjach dziekanowi Wydziału Biologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego (Ryc. 11.8.12). Wsparcia organizacyjnego udzielił prof. Andrzej Hutorowicz.

XXIII Zjazd Sekcji Fykologicznej PTB miał miejsce we wrześniu 2004 r. w Toruniu i Bydgoszczy, podczas Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego. W trakcie uroczystego otwarcia Zjazdu dr H. Werblan-Jakubiec (członek Sekcji Fykologicznej) została uhonorowana Medalem im. Prof. B. Hryniewieckiego za szczególne osiągnięcia edukacyjne i popularyzacyjne z zakresu

Ryc. 11.8.13. Sekcja Fykologiczna PTB, Toruń–Bydgoszcz, 2004 r. Od lewej: Hanna Werblan-Jakubiec, Lubomira Burchardt, Harold G. Marshall (USA), Barbara Rakowska, Wojciech Kowalski, Ewa Symonides, Konrad Wołowski, Marcin Pliński, Marta Luścińska (archiwum L. Burchardt)

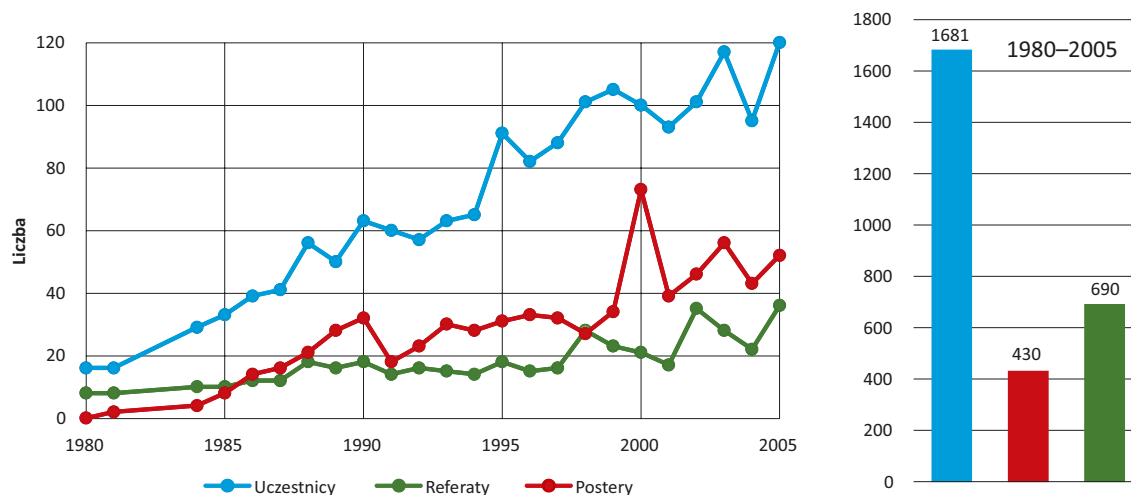
wiedzy botanicznej (Ryc. 11.8.13). Organizatorki z Oddziału Bydgoskiego (dr M. Wiśniewska, dr B. Paczuska) i Toruńskiego (dr M. Luścińska) zapewniły dobre warunki integracyjne, mimo że w tym samym czasie obradowało kilka innych sekcji PTB. Podczas spontanicznie zorganizowanej kolacji na Starym Mieście w Toruniu, ponownie wywiązała się dyskusja na temat udziału polskich fykologów w FEPS.

W dniu 20 maja 2005 r. odbył się **XXIV Zjazd Sekcji Fykologicznej PTB** w pobliżu Mierzei Wiślanej w Krynicy Morskiej. Po raz trzeci trudy organizacji spotkania przejął zespół kolegów z Uniwersytetu Gdańskiego z prof. M. Plińskim i dr W. Suroszem. W trakcie tego spotkania szeroko dyskutowano o problemach związanych z toksycznymi zakwitami sinic i potrzebie wprowadzenia zintegrowanego monitoringu tych glonów. Atrakcją zjazdu był rejs statkiem, któremu towarzyszyła prezentacja różnorodności środowiska przyrodniczego Zalewu Wiślanego wraz z „Trojanką Plińskiego”.

Konferencje zorganizowane przez członków Sekcji w latach 1980–2005 zgromadziły w sumie 1681 uczestników. Wygłoszono na nich 430 referatów i przedstawiono 690 posterów (Ryc. 11.8.14). Zestawienie omówionych wyżej konferencji i zjazdów Sekcji Fykologicznej przedstawia Tab. 11.8.2.

W czasie XXIV Zjazdu Sekcji Fykologicznej PTB w Krynicy Morskiej w 2005 r., na Walnym Zebraniu Sekcji, podjęto uchwałę o powołaniu Polskiego Towarzystwa Fykologicznego stowarzyszonego z FEPS. Działania te miały na celu poszerzenie wiedzy i wymiany międzynarodowych doświadczeń naukowych. Z tą myślą Polskie Towarzystwo Fykologiczne Federacji Europejskich Towarzystw Fykologicznych zostało zarejestrowane w dniu 7 grudnia 2005 r. w Sądzie Rejonowym w Poznaniu, z siedzibą w Zakładzie Hydrobiologii Instytutu Biologii Środowiska Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Chociaż przynależność do FEPS nie wyklucza dalszych działań w strukturach Polskiego Towarzystwa Botanicznego, to wraz z utworzeniem nowej organizacji liczba członków Sekcji drastycznie zmalała (Ryc. 11.8.15).

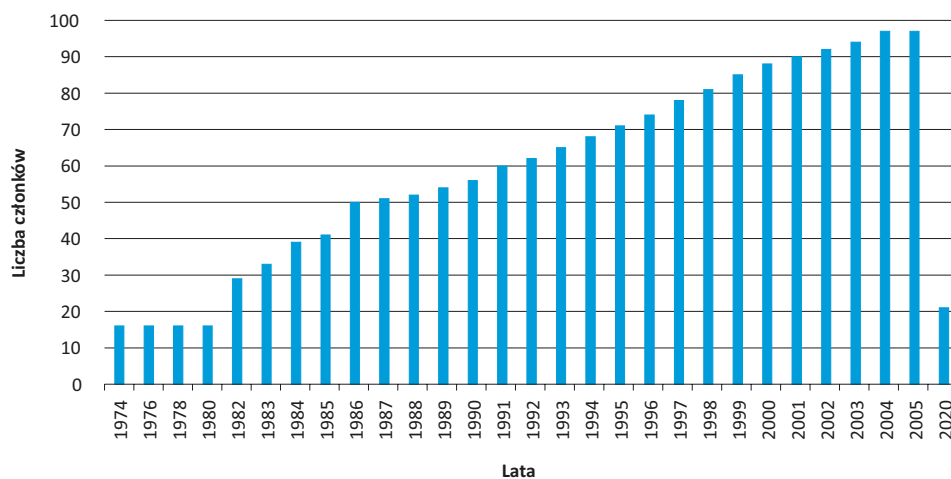
W okresie działalności Sekcji Fykologicznej, na zawsze odeszło kilkoro znakomych polskich fykologów, Mistrzów i przyjaciół. W 1984 roku zmarła tragicznie prof. Izabela Dąbska, wielki autorytet naukowy, związana z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza, w którym zajmowała się badaniami jezior lobeliowych; związana również była z Wielkopolskim Parkiem Narodowym, na terenie którego zablokowała eksploatację węgla brunatnego. Prof. Dąbska znaczną część swoich badań poświęciła gromadzie Charophyta na Pojezierzu Kaszubskim. Ogromne zbiory tych glonów

Ryc. 11.8.14. Liczbowe podsumowanie konferencji i zjazdów zorganizowanych przez członków Sekcji Fykologicznej

stworzyły w UAM „Kolekcję Ramienic Polski”, dzięki czemu wpisała się ona w europejskie karty historii badań fykologicznych. W 1987 r. zmarł wiceprzewodniczący Zarządu Sekcji Fykologicznej PTB, prof. Ryszard Bohr, wybitny hydrobiolog, ekolog i wizjoner środowiskowych badań fykologicznych. W 1988 roku zmarł prof. Karol Starmach, wieloletni przewodniczący Sekcji, niezastąpiony botanik, hydrobiolog, fykolog, inspirator wydawnictwa *Flora Słodkowodna Polski*, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego i członek Polskiej Akademii Nauk. Nasz serdeczny Kolega doc. Andrzej Oleksowicz, były wiceprzewodniczący Sekcji, autor kolekcji rysunków desmidii z jezior kaszubskich oraz pracy dotyczącej dynamiki fitoplanktonu w głębokich jeziorach Szwajcarii Kaszubskiej, zmarł w 1989 r. Jego odejście przyspieszyły emocje związane z pracą w rejonie Arktyki, przeładunkiem sprzętu w Murzańsku, a następnie trudy podróży. W 1997 r. pożegnaliśmy Andrzeja Szykowskiego. Uczestnicząc w wielu naszych spotkaniach próbował z ramienia Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej uruchomić prace związane z oceną bioindykacyjną wód płynących, szczególnie Odry. W grudniu 2005 r. dr hab. Krzysztof Czernaś w Lublinie (AR) zorganizował jubileuszowe spotkanie poświęcone prof. Iwo Wojciechowskiemu. Z głębokim żalem pożegnaliśmy Profesora kilka miesięcy później na cmentarzu w Lublinie.

Od roku 2006, wszystkie Zjazdy Polskich Fykologów przy Federacji Europejskich Towarzystw Fykologicznych odbywały się cyklicznie do chwili pandemii w Europie. Informacje związane z działalnością na forum europejskim są zawarte w protokołach Zarządu FEPS. W skład zarejestrowanego

Ryc. 11.8.15. Liczba członków Sekcji Fykologicznej w latach 1974-2005 oraz obecnie, w roku 2020

Tabela 11.8.2. Wykaz konferencji zorganizowanych przez członków Sekcji Fykologicznej w latach 1980–2005

Data i miejsce	Tytuł konferencji Współorganizatorzy	Liczba u./ref./post.
18 IX 1975, Toruń	Ogólnopolskie spotkanie fykologów w ramach 43. Zjazdu PTB	b.d.
10–11 V 1980, Mikołajki	I Ogólnopolska Konferencja Sekcji Fykologicznej PTB Instytut Ekologii PAN Dziekanów, Akademia Rolnicza w Lublinie	16/8/0
22–24 V 1981, Bachotek	Zbiorowiska glonów rzek i zbiorników zaporowych II Ogólnopolska Konferencja Sekcji Fykologicznej PTB Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (UMK)	16/8/2
7–9 VI 1984, Iława	III Zjazd Fykologów PTB UMK	29/10/4
16–17 V 1985, Gołysz	IV Zjazd Sekcji Fykologicznej PTB Zakład Biologii Wód PAN w Krakowie	33/10/8
8–11 V 1986, Charzykowy	Jeziora lobeliowe i ich funkcjonowanie, V spotkanie Sekcji Fykologicznej PTB UMK	39/12/14
7–10 V 1987, Jastarnia	Analizy statystyczne w ocenie filogenetycznej glonów, VI Zjazd Sekcji Fykologicznej PTB Uniwersytet Gdański	41/12/16
12–15 V 1988, Piaseczno	Glony siedlisk dystroficznych, VII Zjazd Fykologów Polskich PTB Akademia Rolnicza w Lublinie	56/18/21
25–28 V 1989, Wigry	Wigierski Park Narodowy, VIII Zjazd Sekcji Fykologicznej PTB Uniwersytet Warszawski (UW)	50/16/28
16–22 V 1990, Czarniejewo	Ewolucja zbiorników słodkowodnych, IX Sympozjum Fykologiczne Sekcja Fykologiczna PTB, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu	63/18/32
24–26 V 1991, Bukowno	Wężyna Krakowsko-Częstochowska – Bukowno, X Jubileuszowa Konferencja Sekcji Fykologicznej PTB Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN (IB PAN)	60/14/18
15–17 V 1992, Bronisławów	Funkcjonowanie zbiorników zaporowych – Zbiornik Sulejowski, XI Sympozjum Fykologiczne Sekcja Fykologiczna PTB, Uniwersytet Łódzki	57/16/23
27–30 V 1993, Płociczno	Ekologia i taksonomia glonów – zielone Pluca Polski, XII Międzynarodowe Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB Akademia Rolnicza w Lublinie, UW	63/15/30
23–25 IX 1994, Olsztyn, Stare Jabłonki	Zbiorowiska glonów – czynniki wpływające na ich rozwój i zróżnicowanie, XIII Międzynarodowe Sympozjum Fykologiczne PTB Akademia Rolniczo-Techniczna i Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie	65/14/28
26 VI–1 VII 1995, Kraków	Botanika w dobie biologii molekularnej, XIV Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB w ramach 50. Zjazdu PTB IB PAN, Zakład Biologii Wód PAN w Krakowie	91/18/31
10–12 V 1996, Lublin– Krasnobród– Zwierzyniec	Fykologiczne rozpoznanie wód Roztocza – części Euroregionu Bug, XV Zjazd Sekcji Fykologicznej PTB Stacja Badawcza Instytutu Ekologii PAN w Lublinie	82/15/33
9–11 V 1997, Wdzydze Kiszewskie	Przyczyny i skutki zakwitów sinic i glonów, XVI Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB Uniwersytet Gdański	88/16/32
7–10 V 1998, Szczecin–Łukęcin	Glony jako uniwersalne bioindykatory degradacji środowiska przyrodniczego ze szczególnym uwzględnieniem estuarium Odry XVII Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB Akademia Rolnicza w Szczecinie, Uniwersytet Szczeciński	101/28/27
6–9 V 1999, Kielce–Wólka Milanowska	XVIII Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB Bioróżnorodność flory glonów i sinic jako metoda oceny środowiska wodnego Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Kielcach	105/23/34
11–14 V 2000, Tleń	Ekologia i taksonomia glonów – małżeństwo z rozsądku? XIX Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB UMK, Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy	100/21/73

Tabela 11.8.2. Wykaz konferencji zorganizowanych przez członków Sekcji Fykologicznej w latach 1980–2005 (cd.)

Data i miejsce	Tytuł konferencji Współorganizatorzy	Liczba u./ref./post.
24–28 IX 2001, Poznań	<i>Botanika w dobie biologii molekularnej</i> , XX Międzynarodowe Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB w ramach 52. Zjazdu PTB Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu	93/17/39
13–16 VI 2002, Sosnowka Górna	<i>Glony różnych ekosystemów – problemy ochrony, ekologii i taksonomii</i> , XXI Międzynarodowa Konferencja Sekcji Fykologicznej PTB Akademia Rolnicza we Wrocławiu	101/35/46
15–18 V 2003, Olsztyn–Mierki	<i>Algae and the biological state of waters – a threat or a support?</i> XXII Międzynarodowe Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie, Instytut Rybactwa Śródlądowego, w Olsztynie	117/28/56
6–11 IX 2004, Toruń	<i>Przyroda polska w europejskim dziedzictwie dóbr natury</i> , XXIII Międzynarodowe Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB UMK	95/22/43
19–22 V 2005, Krynica Morska	<i>Toksyczne sinice – problem przyszłości</i> , XXIV Zjazd Sekcji Fykologicznej PTB Uniwersytet Gdański	120/36/52

u. – uczestnicy; ref. – referaty; post. – postery

Zarządu Federation of European Phycological Societies wchodzi 7 towarzystw europejskich powołanych w roku 2007 w Oviedo (Hiszpania). Uczestnictwo z ramienia Polskiego Towarzystwa Fykologicznego w FEPS-ie podpisała wydelegowana prof. Beata Messyasz.

Członkowie Sekcji ściśle współpracowali z Polskim Towarzystwem Hydrobiologicznym będąc w większości także jego członkami. Należy wspomnieć także o współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z radami naukowymi parków narodowych i krajobrazowych, z Komisjami Planu Ochrony Przyrody Parków Narodowych i Krajobrazowych oraz z Wydziałami Ochrony Środowiska Urzędów Wojewódzkich i Urzędów Miejskich. W latach 1993–1999 prowadzone były wykłady dla młodzieży licealnej w ramach Towarzystwa Wiedzy Powszechnej Związku Nauczycielstwa Polskiego. Członkowie Sekcji brali udział w opracowywaniu planów ochrony rezerwatów i parków krajobrazowych Pomorza Szczecińskiego, m.in. Drawieńskiego Parku Krajobrazowego, Rezerwatu Dolina Pięciu Jezior, Tchórzyno, Kanał Kwiatowy, Jezioro Jasne, Rzeka Drawa i innych.

11.8.3. Podsumowanie

Ocena 30 lat działalności Sekcji Fykologicznej PTB, od momentu jej założenia w 1974 r. do 2005 r., napawa nas radością, satysfakcją i dumą. Powodem tego jest systematyczny wzrost liczby członków (z 16 do 100) i liczny udział w oryginalnych projektach naukowych i publikacjach.

Osiągnięcia Sekcji są wynikiem wielkiego szczęścia jakie mieli jej członkowie spotykając przed laty wybitnych Profesorów, którzy stali się naszymi Mistrzami. Ich wiedza, autorytet i życzliwość przyciągały do fykologii coraz większe rzesze hydrobiologów. Dzięki Nim staliśmy się tymi, którymi jesteśmy. Dzisiaj możemy kontynuować i rozwijać Ich osiągnięcia, a swoje doświadczenia przekazywać młodszemu pokoleniu fykologów. Owocem tego rozwoju jest nowe samodzielne Polskie Towarzystwo Fykologiczne oraz zawieszenie działalności fykologów w ramach Sekcji Fykologicznej PTB.

Podziękowania. Redaktorzy serdecznie dziękują Pani prof. dr hab. Lubomirze Burchardt i dr hab. prof. UAM Beacie Messyasz za podjęcie trudu podsumowania działalności Sekcji Fykologicznej PTB.